سُورَةُ صٓ (مَكيّة)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

صٓۚ وَٱلۡقُرۡءَانِ ذِي ٱلذِّكۡرِ ١ (ص) سەرنجی سەرەتای سورەتی (البقرە) بدە، سوێند بەم قورئانە کە خاوەنی
ئامۆژگاری و شکۆمەندی و قەدر و ڕێزە.بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي عِزَّةٖ وَشِقَاقٖ ٢ کەچی ئەوانەی بێ باوەڕ
بوون (بڕوا بەم قورئانە پیرۆزە ناهێنن، ئەوە لەبەر ئەوە نیە کەم و کووری و ناتەواوی لەم قورئانەدا هەبێت (
بەڵکو لەبەر ئەوەیە کە خۆیان بەزل دەزانن و بڕیاریانداوە لووت بەرز بن لە ئاستیدا و دژایەتی بکەن. كَمۡ
أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن قَرۡنٖ فَنَادَواْ وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٖ ٣ چەندەها گەل و نەوەمان پێش نەمان لەناو
بردووە (لەکاتی دەسپێکردنی سزای ئێمەدا)هاواریان دەکرد، شیوەن و زاریان بوو، بەڵام تازە کار لەکار ترازابوو،
وەختی ڕزگاربوون بەسەرچوو. وَعَجِبُوٓاْ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٞ مِّنۡهُمۡۖ وَقَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا سَٰحِرٞ كَذَّابٌ ٤
بێ باوەڕەکان سەرایان سوڕما لەوەی کە بیدارکەرەوەیەک لە خۆیان هاتووە بۆیان و وتیان: ئائەمە جادوگەرێکی
زۆر درۆزنە. أَجَعَلَ ٱلۡأٓلِهَةَ إِلَٰهٗا وَٰحِدًاۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٌ عُجَابٞ ٥ هەروەها دەیانوت: ئایا پێتان سەیر نیە)
هەموو خواکانی کردووە بە یەک خوا، بەڕاستی ئەمە شتێکی زۆر سەیرو سەمەرەیە!! وَٱنطَلَقَ ٱلۡمَلَأُ مِنۡهُمۡ أَنِ
ٱمۡشُواْ وَٱصۡبِرُواْ عَلَىٰٓ ءَالِهَتِكُمۡۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٞ يُرَادُ ٦ دەسەڵاتدار و گەورەکانیان ڕۆیشتن بۆ لای یەکتر،
داوای پابەندی و خۆگریان دەکرد، لە پێناو بتەکانیاندا و دەربارەی بانگەوازی یەکخواناسی دەیانوت: بەڕاستی
ئەمە شتێکە مەبەستێکی تیادایە (کە بیێتە گەورە)!!... مَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِي ٱلۡمِلَّةِ ٱلۡأٓخِرَةِ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا ٱخۡتِلَٰقٌ
٧ ئێمە ئەم دەنگوباسەمان لە کۆتا ئاییندا (کە ئاینی مەسیحیە و سێ خوا دەپەرستن) نەبیستووە! ئەمە هەر
تەنها شتێکی دەست هەڵبەست و دروستکراوە!! أَءُنزِلَ عَلَيۡهِ ٱلذِّكۡرُ مِنۢ بَيۡنِنَاۚ بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ مِّن ذِكۡرِيۚ
بَل لَّمَّا يَذُوقُواْ عَذَابِ ٨ هەروەها دەیانوت: ئایا ڕەوایە لە نێوان ئێمەماناندا قورئان بۆ محمد صلی الله علیه
وسلم دابەزێت؟! خوا دەفەرموێت: نەخێر، ئەوانە هەر لە گوماندان بەرامبەر قورئانەکەی من، جا ئەگەر سزاو
ئازاری من بچێژن)ئەوسا باوەڕی پێ دەهێنن)؟!! أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَحۡمَةِ رَبِّكَ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡوَهَّابِ ٩

مەگەر ئەمانە گەنجینەی ڕەحمەت و بەخشندەیی پەروەردگاری تۆیان بەدەستە کە زاتێکی باڵادەست و
بەخشندەیە (تا دیاریکردنی پێغەمبەریش بەویستی ئەوان بێت)؟! أَمۡ لَهُم مُّلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا
بَيۡنَهُمَاۖ فَلۡيَرۡتَقُواْ فِي ٱلۡأَسۡبَٰبِ ﴿١٠﴾ ئایا مەگەر ئەوانە خاوەنی ئاسمانەکان و زەوی و نێوانیانن، تا خێرو بێرو
بەخشینەوەش بەئارەزووی ئەوان بێت؟ ئەگەر وایە با بەهۆکارێک بەرزبنەوە بۆ ئاسمان و دەست بخەنە
کاروباری خوا!!... جُندٞ مَّا هُنَالِكَ مَهۡزُومٞ مِّنَ ٱلۡأَحۡزَابِ ﴿١١﴾ سەربازانێکی زۆر وا لەوێن، لە دەستەو گرۆ
جۆر بە جۆرەکان، هەمیشە تێکدەشکێن. كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ وَعَادٞ وَفِرۡعَوۡنُ ذُو ٱلۡأَوۡتَادِ ﴿١٢﴾ پێش
ئەمان قەومی نوح و عاد و فیرعەونی خاوەنی هێزو دەسەڵات (مەبەست ئەهرامەکانە). وَثَمُودُ وَقَوۡمُ لُوطٖ
وَأَصۡحَٰبُ لۡـَٔيۡكَةِۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡأَحۡزَابُ ﴿١٣﴾ هەروەها ثمود، قەومی صاڵح و قەومی لوط و خاوەن باخە چڕو
پڕەکان، ئائەو دەستە و گرۆیانە (هەر هەموویان دژایەتی ئاین و بەرنامەی خوایان کرد، خوای گەورەش دوای
ماوەیەکی دیاریکراو هەموویانی ڕیشەکەن کرد). إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾ هەریەک لەوانە
بەرنامەی هەموو پێغەمبەرانیان بەدرۆزانی و بەو کارەیان، خۆیان شایستەی تۆڵەی ئێمە کرد. وَمَا يَنظُرُ هَٰٓؤُلَآءِ
إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ مَّا لَهَا مِن فَوَاقٖ ﴿١٥﴾ ئەوانە چاوەڕوانی هیچ شتێک ناکەن، تەنها یەکدەنگی سامناکی گەورە
نەبێت، کە کتوپڕ ڕوودەدات و پێویستی بە دووبارە بوونەوە نیە. وَقَالُواْ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبۡلَ يَوۡمِ
ٱلۡحِسَابِ ﴿١٦﴾ کەچی خەڵکی نەفام دەڵێن: پەروەردگارا هەر چیت بۆ بڕیارداوین پێش ڕۆژی لێپرسینەوە، پێمان
ببەخشە. ٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوُۥدَ ذَا ٱلۡأَيۡدِۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ تۆ
خۆگربە لە بەرامبەر هەموو ئەو گوفتارە نادروست و هەڵانەوە کە دەیڵێن، بەڵکو یادی بەندەمان داود بکە کە
توانایی و دەسەڵاتمان پێ بەخشیبوو، بەڕاستی ئەو هەمیشە دڵی لای ئێمە بوو، بەتەنگ ڕەزامەندی ئێمەوە بوو.
إِنَّا سَخَّرۡنَا ٱلۡجِبَالَ مَعَهُۥ يُسَبِّحۡنَ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِشۡرَاقِ ﴿١٨﴾ بەڕاستی ئێمەش کەژ و کێوەکانمان بۆ ڕام
هێنابوو، ئەوانیس یاد و تەسبیحاتی خوایان دەکرد و پێکەوە دەیانوتەوە لە دەمە و ئێواران و بەرەبەیانەکاندا.
وَٱلطَّيۡرَ مَحۡشُورَةٗۖ كُلّٞ لَّهُۥٓ أَوَّابٞ ﴿١٩﴾ هەروەها باڵندەکانیشمان بۆ ڕام هێنابوو بە دەوریشیدا کۆ کرابوونەوە،

هەموویان پێکەوە تەسبیحاتیان دەکرد، هەموویان گوێڕایەڵ و فەرمانبەرداری خوا بوون. وَشَدَدْنَا مُلْكَهُۥ
وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْحِكْمَةَ وَفَصْلَ ٱلْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ ئێمە پاشایەتیەکەمان بەهێزکردو حیکمەت و دانایی وقسە و فەرمانی
بەجێیان پێبەخشی. ۞وَهَلْ أَتَىٰكَ نَبَؤُا۟ ٱلْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا۟ ٱلْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ ئایا هەواڵی
ئەوانەت پێنەگە یشتووە کە کێشەیەکیان هەبوو، بە دیوارا سەرکەوتن و خۆیان گەیاندە میحرابەکەی! إِذْ دَخَلُوا۟
عَلَىٰ دَاوُۥدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ ۖ قَالُوا۟ لَا تَخَفْ ۖ خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَٱحْكُم بَيْنَنَا بِٱلْحَقِّ وَلَا
تُشْطِطْ وَٱهْدِنَآ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلصِّرَٰطِ ﴿٢٢﴾ کاتێک خۆیانکرد بە ژووردا و چوونە لای داود، ئەویش لێیان ترسا،
بەڵام ئەوان وتیان: مەترسە، هەردووکمان ناکۆکیەکمان هەیە و لایەکمان ستەمی لەلایەکمان کردووە، داواکارین کە
بە دادپەروەریی لە نێوانماندا بڕیار بدەیت و لایەنی هیچ کەسێکمان نەگریت، ڕێنموویشمان بکە بۆ ڕێگەی ڕاست
و دروست. إِنَّ هَٰذَآ أَخِى لَهُۥ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِىَ نَعْجَةٌ وَٰحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِى فِى
ٱلْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ یەکێکیان وتی: بەڕاستی ئەم برایەم نەوەد و نۆ مەڕی هەیە بەڵام من تەنها یەک مەڕم هەیە،
کەچی پێم دەڵێت: ئەو مەڕەشم بدەرێ، بەقسەی زل و زۆرزانیی دەیەوێت لێم زەوت بکات. قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ
بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِۦ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْخُلَطَآءِ لَيَبْغِى بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ۗ وَظَنَّ دَاوُۥدُ أَنَّمَا فَتَنَّٰهُ فَٱسْتَغْفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۩ ﴿٢٤﴾ داود
وتی: سوێند بە خوا بێگومان ئەو برایەت ستەمی لێ کردوویت بەوەی دەیەوێت تاکە مەڕەکەی تۆ بخاتە سەر
مەڕەکانی خۆی، لەڕاستیدا زۆربەی ئەوانەی شەریک و هاوکارن ستەم لە یەکتری دەکەن، جگە لەوانەی کە
ئیمان و باوەڕیان هەیە و کاروکردەوەی چاک ئەنجام دەدەن، ئەوانیش زۆر کەمن، (ئینجا دووکەسەکە دیارنەما)
ئەوسا ئیتر داود زانی کە ئێمە تەنها تاقیمان کردۆتەوە، (لەبەر دوو هۆی سەرەکی، یەکەم: فێر ببێت بەپەلە حوکم
دەرنەکات... دووەهەم: لەبەر ئەوەی سوێندی خوارد لەسەر شتێک کە لێکۆڵینەوەی دەربارەی نەکردبوو) ئیتر
داوای لێخۆشبوونی لە پەروەردگاری کردو بەکڕنووش و سوژدەدا چوو، داوای لێبووردنی کرد... فَغَفَرْنَا لَهُۥ
ذَٰلِكَ ۖ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَـَٔابٍ ﴿٢٥﴾ ئێمەش لەو هەڵەیەی خۆش بووین، بێگومان ئەو لە نزیکان و

خۆشەویستانی ئێمەیە و خۆشترین جێگە و ڕێگەمان بۆ ئامادە کردووە. يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلۡنَٰكَ خَلِيفَةٗ فِي
ٱلۡأَرۡضِ فَٱحۡكُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ ٱلۡهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن
سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا نَسُواْ يَوۡمَ ٱلۡحِسَابِ ﴿٢٦﴾ ئەی داود: بەڕاستی ئێمە تۆمان کردۆتە جێنشین
لەم وڵاتەدا، فەرمانڕەوایی لە نێوان خەڵکدا لەسەر بنچینەی حەق و ڕاستی ئەنجام بدە، هەرگیز شوێنی ئارەزوو
مەکەوە، تا نەبێتە هۆی گومڕاکردن و لادانت لە ڕێبازی خوا، چونکە بێگومان ئەوانەی لە ڕێبازی خوا
لادەدەن، سزای بە ئێش و پڕ ئازار بۆیان ئامادەیە، بەهۆی فەرامۆشکردنی ڕۆژی لێپرسینەوە. وَمَا خَلَقۡنَا
ٱلسَّمَآءَ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا بَٰطِلٗاۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿٢٧﴾ ئێمە
ئاسمان و زەوی دروستکراوانی نێوانمان بێ هودە و هەڕەمەکەی دروست نەکردووە، ئەوە بیرو باوەڕی ئەوانەیە
کە بێ باوەڕبوون، هاوار و ناهوناڵە بۆ ئەوانەی کە کافر و بێ بڕوان لە سزای ئاگری دۆزەخ. أَمۡ نَجۡعَلُ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَٱلۡمُفۡسِدِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ نَجۡعَلُ ٱلۡمُتَّقِينَ كَٱلۡفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ نەخێر، ئەو باوەڕەیان
هەڵەیە، بەڵکو ئایا ڕەوایە پاداشتی ئەوانەی ئیمان و باوەڕیان هێناوە و کاروکردەوە چاکەکانیان ئەنجام داوە، وەک
ئەوانە لێ بکەین کە تۆوی خراپەیان چاندووە لە زەویدا، یاخود ئایا ئەوانەی پارێزگار و لەخواترسن وەک
خراپەکاران سەیریان بکەین؟! كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ إِلَيۡكَ مُبَٰرَكٞ لِّيَدَّبَّرُوٓاْ ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٢٩﴾
ئەم قورئانە کتێبێکی پیرۆزە دامانبەزاندووە بۆ لای تۆ، بۆ ئەوەی ئایەتەکانی لێک بدەنەوە و بیری لێ بکەنەوە و
بۆ ئەوەی خاوەن بیرو هۆشەکان پەند و ئامۆژگاری وەربگرن و تێفکرن. وَوَهَبۡنَا لِدَاوُۥدَ سُلَيۡمَٰنَۚ نِعۡمَ ٱلۡعَبۡدُ
إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾ ئێمە سولەیمانمان بەخشی بە داود، ئای چ بەندەیەکی چاک بوو، چونکە بێگومان سولەیمان
هەمیشە بەسۆزەوە داوای لێ خۆشبوونی لە خوا دەکرد. إِذۡ عُرِضَ عَلَيۡهِ بِٱلۡعَشِيِّ ٱلصَّٰفِنَٰتُ ٱلۡجِيَادُ ﴿٣١﴾
کاتێک دەمەو ئێوارە ئەو ئەسپە چاکانەی کە ئامادە کرابوو بۆ غەزا هێنایان و نمایش کران لە پێش چاویدا. فَقَالَ
إِنِّيٓ أَحۡبَبۡتُ حُبَّ ٱلۡخَيۡرِ عَن ذِكۡرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتۡ بِٱلۡحِجَابِ ﴿٣٢﴾ ئینجا وتی: من هەمیسە حەز لەم جۆرە
کارانە دەکەم و گرنگی بەم ئەسپانە بەخێر دەزانم، لەگەڵ ئەوەشدا نابێت ببنە هۆی ئەوەی کە لەیادی

پەروەردگارم غەفڵم بکەن و یادی فەرامۆش بکەم، ئەسپەکان غاریان کرد تا لە چاو ون بوون. رُدُّوهَا عَلَيَّۖ
فَطَفِقَ مَسۡحَۢا بِٱلسُّوقِ وَٱلۡأَعۡنَاقِ ٣٣ لەوەودوا سلێمان فەرمانیدا کە بیانگێڕێتەوە و کە گەڕانەوە بۆ لای
دەستی دەهێنا بە ڕان و ملیاندا (بەو شێوەیە خۆشەویستی خۆی دەردەبڕی بۆیان، چونکە ئەوانە هۆکارێکن بۆ
غەزاو گەیاندنی ئایینی خوا). وَلَقَدۡ فَتَنَّا سُلَيۡمَٰنَ وَأَلۡقَيۡنَا عَلَىٰ كُرۡسِيِّهِۦ جَسَدٗا ثُمَّ أَنَابَ ٣٤ سوێن بە خوا
ئێمە سولەیمانمان تاقیکردەوە و ساوایەکی ناتەواومان فڕێدایە سەر تەختی فەرمانڕەوایەتیەکەی، پاشان گەڕایەوە بۆ
لای خوا و پەنای بۆ ئێمە هێنا... (چونکە بەبێ وتنی - ان شاء الله - بە ئومێدی چەند کوڕێک بوو). قَالَ رَبِّ
ٱغۡفِرۡ لِي وَهَبۡ لِي مُلۡكٗا لَّا يَنۢبَغِي لِأَحَدٖ مِّنۢ بَعۡدِيٓۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ٣٥ وتی :پەروەردگارا لێم خۆش ببە
و دەسەڵاتێکم پێببەخشە کە دەست نەدات بۆ کەسی تر لە دوای خۆم، چونکە بەڕاستی تەنها تۆ بەخشێنەری
هەموو ناز و نیعمەتێکیت. فَسَخَّرۡنَا لَهُ ٱلرِّيحَ تَجۡرِي بِأَمۡرِهِۦ رُخَآءً حَيۡثُ أَصَابَ ٣٦ ئێمە نزامان گیراکرد و -
با - مان بۆ ڕام هێنا، کە فەرمانی ئەو بەنەرمی هاتووچۆ بکات، بۆهەرشوێنێک ویستی. وَٱلشَّيَٰطِينَ كُلَّ بَنَّآءٖ
وَغَوَّاصٖ ٣٧ هەروەها شەیتانەکانیشمان کردە خزمەتکوزاری، لە هەموو جۆرە بیناسازێک و مەلەوانێکی ژێر
دەریا. وَءَاخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي ٱلۡأَصۡفَادِ ٣٨ هەندێکی تریش بەکۆت و زنجیر بەسترابوونەوە (تا نەتوانن
خراپەکاری ئەنجام بدەن). هَٰذَا عَطَآؤُنَا فَٱمۡنُنۡ أَوۡ أَمۡسِكۡ بِغَيۡرِ حِسَابٖ ٣٩ ئەمە بەخششی ئێمەیە بۆ تۆ
ئەی سولەیمان تۆش دەبەخشیت، یان نابەخشیت لێپرسینەوەت نییە و خۆت سەربەستیت.وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا
لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ مَـَٔابٖ ٤٠ بێگومان سولەیمان لە لای ئێمە پلەی زۆر نزیکی هەیە و پاشەڕۆژ و ئایندەیەکی
جوانی هەیە لای ئێمە. وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَآ أَيُّوبَ إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلشَّيۡطَٰنُ بِنُصۡبٖ وَعَذَابٍ ٤١ ئەی
پێغەمبەر ﷺ سەر گوزەشتەی بەندەی ئێمە - ئەیوب- یان بۆ باس بکە، کاتێك بانگی لە پەروەردگاری کردو
وتی: بێگومان شەیتان توشی نەخۆشی و ئازاری کرووم. ٱرۡكُضۡ بِرِجۡلِكَۖ هَٰذَا مُغۡتَسَلُۢ بَارِدٞ وَشَرَابٞ ٤٢
ئێمەش دوعا و نزامان گیرا کرد و وتمان: هەستە، بەپێی خۆت ڕابکە، ئەوە ئاوێکی ساردە بۆ خۆشتن و
خواردنەوە. وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ أَهۡلَهُۥ وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٤٣ ئەوسا هەموو کەس و

کاریمان پێبەخشی و ئەوەندەی تریش، ئەوە ڕەحمەت و میهرەبانی تایبەتی بوو لەلایەن ئێمەوە، یاداوەریش بۆ
هەموو خاوەن بیرو هۆشەکان. وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَٱضْرِب بِّهِۦ وَلَا تَحْنَثْ ۗ إِنَّا وَجَدْنَٰهُ صَابِرًا ۚ نِّعْمَ ٱلْعَبْدُ
إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ ئەیوب ﷺ جارێک لە خێزانەکەی دڵی ئێشا، سوێندی خوارد کە ئەگەر چاك بۆوە چەند
دارێکی لێبدات، خوای میهرەبانیش وەك ڕێزێك بۆ ئەو ئافرەتە وەفادارە فەرمانی پێدا : چەپكێ لاسكی ناسك
بگرێت بەدەستەوە (بەقەدەر ئەو ژمارەیەی کە بڕیاری دابوو و بیماڵێت بە هاوسەرەکەیداو فەرمووی)
سوێندەکەشت مەشکێنە، ئێمە بینیمان بەڕاستی خۆگر و بەئارامگر بوو، بەندەیەکی چاك و ڕێك و پێك بوو،
بێگومان ئەو تەوبەکارە و هەمیشە دڵی لای پەروەردگارە. وَٱذْكُرْ عِبَٰدَنَآ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ أُو۟لِى
ٱلْأَيْدِى وَٱلْأَبْصَٰرِ ﴿٤٥﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ باس و یادی بەندە بەڕێزەکانمان ئیبراهیم و ئیسحاق و یەعقوب
بکە، هەموویان دەستێکی باڵایان هەبوو لە گەیاندنی ئایینی خوادا، دەستێکی باڵایان هەبوو لە چاکە و
چاکەکاریدا، هەروەها بەرچاو ڕوونی و شارەزایی تەواویان هەبوو لە هەموو ڕوویەکەوە. إِنَّآ أَخْلَصْنَٰهُم
بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى ٱلدَّارِ ﴿٤٦﴾ ئێمە بەڕاستی کردمانن بەبەندەیەکی تایبەتی خۆمان بەهۆی سیفەتی دنیانەویستی کە
ئەویش یادەوەری ڕۆژی قیامەتە. وَإِنَّهُمْ عِندَنَا لَمِنَ ٱلْمُصْطَفَيْنَ ٱلْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ بەڕاستی ئەوانە لای ئێمە لەو
کەسانەن کە هەڵمان بژاردوون و پەسەندمان کردوون. وَٱذْكُرْ إِسْمَٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَذَا ٱلْكِفْلِ ۖ وَكُلٌّ مِّنَ
ٱلْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هەروەها باس و یادی -اسماعیل و الیسع و ذوالكفل- یشیان بۆ بکە کە هەریەکێك لەوانە لە
هەڵبژاردە و پەسەندکراوەکانن. هَٰذَا ذِكْرٌ ۚ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَـَٔابٍ ﴿٤٩﴾ ئەمانە هەمووی ناوبانگی ئەو
پێغەمبەرە بەڕێزانەیە و بێگومان بۆ پارێزکار و خواناسیش چاکترین جێگە و ڕێگە و شوێنمان ئامادە کردووە.
جَنَّٰتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ ٱلْأَبْوَٰبُ ﴿٥٠﴾ باخەکانی بەهەشتی عەدنە، کە هەر هەمووی دەروازەکانی لەسەر
پشتە بۆیان. مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾ تیایدا بە ئاسوودەیی شانیان داداوە،
بەردەوام داوای میوەی زۆر و خواردنەوەی هەمەجۆر دەکەن.۞ وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾
هەروەها حۆری هاوتەمەنی بە حەیاو شەرم لایانە، کە تەنها عاشقی هاوسەرەکانیانن و چاو بۆ کەسی تر

هەڵنابڕن. هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ جا ئا ئەم بەڵێنی نازو نیعمەتەی پێتان دراوە لە ڕۆژی پاداشتدا
بۆتان ئامادەیە. إِنَّ هَٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ بەڕاستی ئەمە ڕزق و ڕۆزیمانە بۆ بەختەوەران، هەرگیز
تەواو نابێت و کۆتایی نایەت. هَٰذَا ۚ وَإِنَّ لِلطَّٰغِينَ لَشَرَّ مَـَٔابٍ ﴿٥٥﴾ ئەمەی باسکرا بۆ ئیمانداران، بەڵام بۆ
ستەمکار و یاخی بووەکان، بەڕاستی ناخۆشترین جێگە و ڕێگە ئامادەیە. جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿٥٦﴾
دۆزەخە، کە دەگەیەنرێنە ناوی، کەواتە ئای چ شوێنێکی ناساز و سەخت و ناسۆرە. هَٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ
وَغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ ئەمە و، دەبا هەر بچێژن و بخۆن لە ئاو و خۆراکی زۆر گەرم و کێم و زووخاوی داچۆڕاو.
وَءَاخَرُ مِن شَكْلِهِۦٓ أَزْوَٰجٌ ﴿٥٨﴾ شتی تریش لەو بابەتانە هەمەجۆر دەرخواردیان دەدرێت. هَٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ
مَّعَكُمْ ۖ لَا مَرْحَبًۢا بِهِمْ ۚ إِنَّهُمْ صَالُوا۟ ٱلنَّارِ ﴿٥٩﴾ کاتێك ستەمکاران بەرەو دۆزەخ ڕاپێچ دەکرێن هەندێ فریشتە
پێیان دەڵێن: ئەوە تاقمێکە لەگەڵ ئێوەدا پاڵەپەستۆیانە، ئەوانیش دەڵێن: دەك بەخێر نەیەن، ئەوانیش دەبێت
بگەیەنرێنە دۆزەخ و بچنە ناو ئاگرەوە. قَالُوا۟ بَلْ أَنتُمْ لَا مَرْحَبًۢا بِكُمْ ۖ أَنتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا ۖ فَبِئْسَ ٱلْقَرَارُ ﴿٦٠﴾
لە وەڵامیاندا دەڵێن: نەخێر ئێوە بەخێر نەیەنەوە، ئێوە ئەم شوێنەتان بۆ ئێمە مسۆگەر کرد ئای کە جێگەیەکی
ناساز و ناخۆشە. قَالُوا۟ رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِى ٱلنَّارِ ﴿٦١﴾ دوایی بەدەم ئاهو ناڵەوە
دەڵێن: پەروەردگارا ئەوەی بوو بەهۆی ئەوەی کە ئا ئەم شوێنە بەنسیبی ئێمە ببێت، سزای چەند بەرامبەری
لەناو دۆزەخدا بۆ پێش بهێنە. وَقَالُوا۟ مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ ٱلْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ هەروەها دەڵێن:
ئەوە چیمانە بۆچی ئێمە کەسانێك نابینین کە کاتی خۆی بە خراپ و دواکەوتوو کۆنەپەرست دەماندانە قەڵەم.
أَتَّخَذْنَٰهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ ٱلْأَبْصَٰرُ ﴿٦٣﴾ کاتی خۆی گاڵتەمان پێ دەکردن، تواناجمان تێدەگرتن کەچی
ئەمڕۆ یان لێرە نین، یان بەرچاومان لێڵ و تاریکە و نایانبینین!! إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ ٱلنَّارِ ﴿٦٤﴾ بەڕاستی
ئەوە بەسەرهات و کێشمەکێش و دەمە دەمێی دۆزەخیەکان و حەقیقەت و ڕاستەقینەیە و بۆیان پێش دێت.
قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ مُنذِرٌ ۖ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ پێیان بڵێ بەڕاستی من تەنها
بێدارکەرەوەم، کە جگەلە خوای تاکو تاکو تەنها و بەدەسەڵات و خەشمگیر لە تاوانباران هیچ خوایەکی تر نیە.

رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفَّٰرُ ﴿٦٦﴾ ئەو خوایە پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەوی و
هەموو دروستکراوانی نێوانیانە، بەڵادەستە بەسەر کافراندا، لێخۆشبووە و چاوپۆشی دەکات لە ئیمانداران. قُلۡ
هُوَ نَبَؤٌاْ عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ پێیان بڵێ: ئەم هەواڵ و دەنگ و باسێکی زۆر گەورە و گرنگن. أَنتُمۡ عَنۡهُ مُعۡرِضُونَ ﴿٦٨﴾
بەڵام ئێوە پشتی تێدەکەن و گوێی بۆ ناگرن. مَا كَانَ لِيَ مِنۡ عِلۡمِۭ بِٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰٓ إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ خۆ من
(مەبەست پێغەمبەرە) هیچ ئاگاداری ئەوە نەبووم کەچی گوزارەوە لە شوێنە بڵندەکاندا کاتێك کە فریشتەکان
کێشەیان هەبوو لە جێنشینی ئادەمدا. إِن يُوحَىٰٓ إِلَيَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾ وەحی و نیگام بۆ نایەت تەنها
لەبەر ئەوە نەبێت کە من بێدارکەرەوەیەکی ئاشکرام. إِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي خَٰلِقُۢ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾
کێشەی فریشتەکان کاتێك بوو کە پەروەردگارت پێی وتن: من دەمەوێت بەشەرێک، لە قوڕ دروست بکەم.
فَإِذَا سَوَّيۡتُهُۥ وَنَفَخۡتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُواْ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٧٢﴾ جا کاتێك دروستم کرد و لەو گیان و
ڕۆحەی کە من خاوەنی ئەوم، فووم پێداکردو گیان و ژیانم پێبەخشی ئێوەی فریشتە هەمووتان سووژدەی
(ڕێزو تەقدیری بەفەرمانی من) بۆ بەرن. فَسَجَدَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمۡ أَجۡمَعُونَ ﴿٧٣﴾ هەموو فریشتەکان فەرمانی
خوایان بەجێ هێنا و سووژدەیان برد. إِلَّآ إِبۡلِيسَ ٱسۡتَكۡبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾ جگە لە ئیبلیس نەبێت
کە لەو کاتەدا لەناو فریشتەکاندا بوو فووی کردە خۆی و خۆی بەگەورە زانی و خۆی خستە ڕیزی کافرانەوە.
قَالَ يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسۡجُدَ لِمَا خَلَقۡتُ بِيَدَيَّۖ أَسۡتَكۡبَرۡتَ أَمۡ كُنتَ مِنَ ٱلۡعَالِينَ ﴿٧٥﴾ خوا
فەرمووی: ئەی ئیبلیس ئەوە چی نەیهێشت و نایەڵێت سووژدە بەریت بۆ ئەو کەسەی کە بە دوو دەستی
قودرەتی خۆم دروستم کردووە؟ !ئایا خۆتت بەگەورە زانی یان هەر لە زووەوە خۆت لا بەرزو گەورەیە. قَالَ أَنَا۠
خَيۡرٌ مِّنۡهُ خَلَقۡتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقۡتَهُۥ مِن طِينٍ ﴿٧٦﴾ شەیتان وتی: من لەو چاکترو بەنرختر و پیرۆزترم، چونکە
تۆ منت لە ئاگر دروست کردووە و ئەوت لە قوڕ بەدیهێناوە. قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ خوا
فەرمووی: مادەم وایە دەرچۆ لە بەهەشت و بەجێی بهێڵە چونکە تۆ ئیتر ڕەجم کراوو دوور خراوەتەوە لە
ڕەحمەتی من. وَإِنَّ عَلَيۡكَ لَعۡنَتِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٧٨﴾ بەڕاستی لەعنەت و نەفرینی منت لەسەرە تا ڕۆژی

قیامەت (چونکە تۆ فەرمانی منت جێبەجێ نەکرد). قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿٧٩﴾ شەیتان وتی:
پەروەردگارا دەی کەواتە مۆڵەتم بدە تا ئەو ڕۆژەی کە نەوەکانی ئادەم زیندوو دەکرێنەوە. قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
ٱلۡمُنظَرِينَ ﴿٨٠﴾ خوا فەرمووی: باشە تۆ لە مۆڵەت دراوانیت... إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ﴿٨١﴾ تا ڕۆژو کاتی
دیاریکراو. قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٨٢﴾ ئینجا شەیتان وتی: سوێند بەدەسەڵاتی بێ سنوورت شەرت
بێت هەر هەموویان گومڕاو سەرگەردان بکەم. إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٨٣﴾ جگە لە بەندە و عەبدە
دڵسۆزەکانت کە هەڵبژاردەی خۆتن (دەسەڵاتی ئەوانم نیە). قَالَ فَٱلۡحَقُّ وَٱلۡحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ پەروەردگار
فەرمووی: من خۆم حەق و ڕاستیم و هەر حەق و ڕاستیش دەڵێم. لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ
مِنۡهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٨٥﴾ سوێند بەزاتی خۆم دەبێت دۆزەخ پڕ بکەم لە تۆو لە هەموو ئەوانەی کە شوێنی تۆ دەکەون.
قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٖ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾ جا تۆش ئەی پێغەمبەر ﷺ بەو خەڵکە بڵێ:
من هیچ پاداشت و خەڵاتێکم لە ئێوە ناوێت، من لەو کەسانەش نیم کە شت هەڵبەستم و زۆر لە خۆم بکەم.
إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ ئەم قورئانە تەنها ئامۆژگاریە بۆ هەموو خەڵکی جیهان لە هەموو کات و
شوێنێکدا. وَلَتَعۡلَمُنَّ نَبَأَهُۥ بَعۡدَ حِينِۭ ﴿٨٨﴾ بەڕاستی لە داهاتوویەکی نزیکدا، هەر لە دنیادا هەواڵی ڕاستی و
دروستی ئەم ئایینە دەزانن، لە قیامەتیشدا هەموو شتێك بە تەواوی ئاشکراو ڕوون دەبێت.